

INFORME DE VALORACIÓ SOBRE EL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN L'ELABORACIÓ DE L'ESTRATÈGIA DE DADES OBERTES DE LA GENERALITAT

1.- Antecedents

L'Estratègia de Dades Obertes de la Generalitat culmina el procés d'obertura en aquesta matèria que es va iniciar per la Direcció General de Transparència, Atenció a la Ciutadania i Bon Govern l'any 2016 amb la posada en marxa del Portal de Dades Obertes i que continua amb la seua revisió en 2020 i que suposa un salt de qualitat en la creació d'un espai obert per als diferents col·lectius reutilitzadors, identificant i millorant aspectes com ara l'actualització de les dades, la seua qualitat, la cerca de nous conjunts de dades, la difusió i la formació als proveïdors de dades.

El 18 de març de 2021 el Consell acorda l'adhesió a la Carta Internacional de Dades Obertes i encarrega a la Direcció General de Transparència, Atenció a la Ciutadania i Bon Govern l'elaboració d'un instrument per al seu desenvolupament i implantació. Donant compliment a aquest mandat, és com s'elabora l'Estratègia de Dades Obertes de la Generalitat, amb l'objectiu de, per una banda, donar compliment a la Carta i, per una altra, sustentar els passos donats fins ara en la senda del govern obert mitjançant una estratègia de dades prou ambiciosa per a produir una transparència completa i efectiva, que possibilita una gestió basada en resultats i la seua rendició de comptes, que consolide les bones pràctiques i dibuixa la ruta cap a un model de futur alineat amb les metes estratègiques de la Generalitat.

Es parteix d'un diagnòstic en el qual s'observa la necessitat de dotar-se d'un model de dades obertes que comprometa l'acció conjunta de la Generalitat, de manera que s'involucre a tots els departaments en una política comuna d'obertura de dades.

Una vegada elaborada aquesta estratègia s'obri un procés de participació ciutadana des del 3 al 17 de desembre de 2021 en el qual s'exposa el text de l'Estratègia en el Portal de Participació de la Generalitat de manera que la ciutadania pot aportar les seues consideracions. El procés es va realitzar mitjançant la creació d'un fòrum de participació, al qual es va poder accedir també mitjançant un bàner publicat en la pàgina web de la Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica i en el Portal de Transparència de la Generalitat (gva Oberta). Aquest procés es va obrir amb l'objectiu de facilitar, el màxim possible, que la ciutadania poguera accedir a l'esborrany de l'estratègia, de manera que poguera fer les seues observacions per registre d'entrada, correu electrònic o a través del citat fòrum.

2.- Anàlisi de propostes realitzades

Una vegada finalitzat el temps establert per a realitzar aportacions, s'han rebut huit observacions i suggeriments de la ciutadania a través del Portal de Participació de la Generalitat i tres, a través del correu electrònic del Servei de Transparència habilitat a tals efectes. Totes les propostes van rebre la pertinent resposta i les diferents observacions plantejades van ser considerades i valorades per a la seua possible incorporació al text de l'estratègia.

3.-Propostes incorporades a l'Estratègia

A continuació, s'exposen les aportacions que s'han incorporat al text de l'Estratègia de Dades Obertes. Aquestes 10 propostes, incorporades de forma total o parcial, han plantejat múltiples observacions i punts a considerar cadascuna d'elles que han donat origen a diverses modificacions en el text. Són les següents:

1) Aportacions :

- Transparència des del disseny, obertura de les dades per defecte: La transparència s'ha d'incloure obligatòriament en el disseny de nous serveis, sistemes i processos, tenint en compte des del disseny la generació de les dades per a l'anàlisi, avaluació i gestió posterior, i garantint l'obertura i l'anonimització.
- Cal prioritzar la qualitat de les dades enfront de la quantitat, cal orientar el procés a la utilitat i facilitat d'ús d'aquestes dades.
- Cal millorar la pàgina de dades obertes: Les dades haurien d'actualitzar-se periòdicament i haurien d'estar normalitzades entre els diferents anys, les etiquetes també haurien d'estar normalitzades, actualment hi ha dades disperses en múltiples fonts, és difícil baixar automàticament els datasets.

Aquestes propostes s'incorporen com a tasca 1.4.3 de l'Estratègia de Dades Obertes, la nova redacció és la següent:

«Obertura des del disseny en els sistemes d'informació

-Establir que els sistemes d'informació que es desenvolupen garantisquen l'extracció de la informació en formats reutilitzables amb criteris de qualitat de la dada.

-Inclusió de l'extracció de dades obertes en la definició dels requisits tècnics i funcionals dels nous desenvolupaments informàtics.»

Les mesures que conté la present estratègia suposen un canvi de mentalitat, orientat a contribuir a construir un model de governança de les dades amb l'objectiu d'aconseguir la transparència i l'obertura de dades des del disseny i per defecte en tot el funcionament de l'Administració.

2) Aportació:

- No existeix una figura que exercisca la funció de «direcció de les dades obertes» i que posseisca el màxim poder institucional per a la governança de dades.

Aquesta proposta s'incorpora com a tasca 1.1.2 de l'Estratègia de dades Obertes, la nova redacció és la següent:

«Atribuir la responsabilitat de tots els òrgans i unitats en la col·laboració i en l'obertura de les dades del seu àmbit d'activitat.»

La tasca 1.1 per a reforçar l'alta responsabilitat en dades obertes preveu la necessitat d'establir un alt lideratge per a la institucionalització de la iniciativa de dades obertes. Amb l'objectiu de reforçar els rols de responsabilitat en els Departaments s'afigen les responsabilitats a nivell tècnic com a tasca 1.1.2. amb la redacció anterior.

3) Aportacions :

- En el marc de l'Estratègia Europea de Dades es proposa publicar en obert dades dels sectors de l'indústria, pacte verd, mobilitat, salut, finances, energia, agricultura, administració pública i qualificacions de la ciutadania, per a publicar després als espais comuns.
- Se suggereix aprofitar els temes de l'agenda mediàtica i política per a promoure l'obertura de dades, com ara la pandèmia.
- En el marc de l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible adoptats per les Nacions Unides l'any 2015, es considera oportú que l'estratègia faça alguna referència al desenvolupament sostenible a nivell mediambiental i no sols a la seua dimensió econòmica i social.

Aquestes propostes s'incorporen en la tasca 3.3.1 de l'Estratègia de Dades Obertes que queda de la següent forma:

«Inventariar les dades a publicar:

- *Analitzar les dades proposades per referents externs i per la normativa europea i estatal*
- *Analitzar les dades per a dur a terme projectes específics de publicació de conjunts temàtics en àrees prioritàries per al govern.»*

En aquest cas, el focus està a establir prioritats de publicació i posar els mitjans per a aconseguir-lo, sempre amb el criteri de maximitzar el valor del catàleg de dades obertes.

La llista de dades prioritàries es compondrà de:

- Llistat de dades prioritàries segons els referents externs i la normativa europea i estatal;
- Conjunts de dades alineades amb temàtiques o agendes prioritàries per al govern (gènere, medi ambient, ODS, etc.).

4) Aportació:

- És necessari federar les dades amb altres administracions, organismes o entitats per a facilitar la seua comparació, cal incloure requisits de qualitat de les dades de cara a aquesta federació.

Aquesta proposta s'incorpora com a tasca 3.4.5 de l'Estratègia de Dades Obertes, la nova redacció és la següent:

- «Llançar projectes de federació de dades, tenint en compte la qualitat i estandardització de les dades.»

Es dona l'oportunitat de federar altres catàlegs de l'administració local valenciana, garantint uns criteris de qualitat de la dada que permeten l'estandardització i normalització de les dades obertes entre administracions.

5) Aportació:

- Cal implementar l'escolta activa de la ciutadania.

Aquesta proposta s'incorpora en la tasca 3.5.2 de l'Estratègia de Dades Obertes que queda de la següent forma: :

- «Recaptar opinió sobre la satisfacció amb l'experiència en el portal de dades obertes per a la millora contínua.»

6) Aportacions :

- Se suggereix el foment, la creació i el manteniment de la Comunitat de Reutilitzadors: Avançar en la línia de la iniciativa de la Diputació de Castelló de reconèixer formalment la creació del Consell de Reutilitzadors.
- Cal fomentar i incentivar la demanda de dades: El valor de les dades es troba en el seu ús. La demanda de dades és important per a animar al govern a alliberar les dades i perquè les dades es converteixen en serveis econòmicament i socialment valuosos per als ciutadans. La demanda pot provenir de la societat civil, el sector privat, les organitzacions internacionals i els ciutadans individuals.
- Cal establir aliances ecosistèmiques: Universitats + Càtedres, Aprenentatge Servei, organitzacions cíviques i socials, empreses, etc.
- És necessari establir mecanismes per a afavorir l'intercanvi de dades entre negocis i governs.

Aquestes propostes s'incorporen com a tasca 4.1.3 de l'Estratègia de Dades Obertes, la nova redacció és la següent::

«Creació d'un consell o comunitat estable de col·laboració amb els agents reutilitzadors:

- *Anàlisi de sectors i selecció d'actors d'acord amb el mapatge de destinataris.*
- *Formació del grup assessor, orientat a la interacció i l'assessorament per a l'obertura i reutilització de dades.*
- *Constitució del grup o consell assessor.»*

7) Aportacions:

- Es proposa incorporar el concepte de cessió altruista de dades: Establir un punt únic de dades per a persones investigadores i projectes per a fomentar la cessió altruista de dades i incorporar-les al portal.
- Acords amb les universitats públiques per a incloure en els treballs científics les fonts de les dades reutilitzables, es podria crear un apartat en els repositoris institucionals com Riunet o Roderic.
- Cal integrar les accions previstes en l'estratègia de dades obertes en eines com són el pla estratègic de subvencions o els plecs de contractació.
- Cal preparar una bateria de mesures que ajuden a incentivar la demanda de dades, aquestes s'haurien de tindre en compte en les subvencions, contractes, projectes, etc. per als seus plantejaments, diagnòstics o avaluacions.
- Cal obligar les empreses a publicar determinades dades en obert per a formar part del registre d'empreses socialment responsables.

Aquestes propostes s'incorporen com a tasca 4.1.4 de l'Estratègia de Dades Obertes, la nova redacció és la següent:

«Fomentar la publicació de dades obertes per entitats privades i agents de la societat:

- *Elaborar i difondre models de clàusules sobre dades obertes a incloure en els contractes públics i convenis dels òrgans de l'administració per a garantir l'obertura en format reutilitzable de les dades generades per aquests instruments.*
- *Impulsar accions i acords per a fomentar l'obertura de dades per agents de la societat civil i en l'àmbit científic, i difondre aquestes iniciatives en el portal de dades obertes.»*

8) Aportacions :

- Cal crear espais de dades obertes complementaris al portal de dades obertes, amb una finalitat de divulgació, que servisquen com a exemples didàctics de presentació de dades agregades segons possibles interessos de la ciutadania i reutilitzadors.

- Cal fomentar les bones pràctiques de dades obertes: incentius, Datathons, premis, distincions de bones pràctiques per sectors, promoció de catàlegs, etc.
- Cal augmentar la formació de la societat en dades obertes orientada a la resolució de problemes i la transformació social, orientada a la pràctica: ENLs, empreses, infomediaris, sistema educatiu, etc.
- Cal fomentar que les dades obertes estiguen immerses en la quotidianitat de la ciutadania.

Aquestes propostes s'incorporen com a tasca 4.2.4 de l'Estratègia de Dades Obertes, la nova redacció és la següent:

«Promoció de bones pràctiques de reutilització:

- *Visibilitzar bones pràctiques de reutilització de dades obertes de la ciutadania en el portal*
- *Organitzar concursos de dades obertes orientades a la resolució de problemes.*

Amb això es pretén:

- *Ajudar a agents intermedis en el seu paper d'apoderament de col·lectius prioritaris.*
- *Fomentar la reutilització de dades obertes.*
- *Aprendre i estendre el coneixement.»*

9) Aportacions:

- Gestió del coneixement col·lectiu, ciència ciutadana: Atés que el mòbil és l'eina més utilitzada, cal posar a disposició de la ciutadania les aplicacions realitzades, existeixen nombrosos exemples d'aplicacions útils que l'administració podria fer per posar-les a disposició de la ciutadania.
- Cal donar suport tècnic a les organitzacions socials per a poder aprofitar les dades que arrepleguen en les seues tasques.
- Cal incentivar i difondre les dades obertes i la seua ubicació.
- Ludificació com a instrument per a desenvolupar el govern obert i acostar el coneixement a la societat d'una forma més interactiva, accessible i atractiva.

Aquestes propostes s'incorporen com a tasca 4.2.5 de l'Estratègia de Dades Obertes, la nova redacció és la següent:

«Formació i sensibilització per a la capacitat en dades obertes:

- *Realització d'activitats de formació i sensibilització per a millorar les capacitats de reutilització de la societat i dels diferents sectors de col·lectius potencialment reutilitzadors.*

- Impuls d'accions de sensibilització i aprenentatge en l'ús de dades obertes en el sistema educatiu.»

4.- Aportacions que no s'incorporen al text

Cal destacar les següents:

- Proposta ciutadana de realitzar un registre històric i actualitzat dels becaris en l'administració de la Generalitat.

No s'incorpora al text definitiu de l'Estratègia de Dades Obertes perquè no s'enquadra en l'àmbit de l'estratègia, és més aviat una qüestió relativa a la transparència.

- Proposta ciutadana de posar preu a les dades obertes i controlar el seu accés a les empreses, per a evitar regalar les dades públiques per al benefici privat, tenint en compte que són aquestes les que més capacitat tenen per a gestionar-les.
- Es proposa donar una certa protecció per a garantir l'accés i la seguretat de les dades quan aquests siguin individualitzats.
- Es proposa imposar un preu a les dades amb determinades exempcions.

No s'incorporen aquestes propostes al text definitiu de l'Estratègia de Dades Obertes perquè, per una banda, s'estaria actuant en contra de la filosofia de les dades obertes, atès que l'objectiu de les dades obertes és posar a la disposició de la societat les dades que gestiona l'administració pública, d'una manera oberta i fàcil de reutilitzar. Per altra banda, les dades que es publiquen en el portal de dades obertes ja compten amb mesures de seguretat, especialment en matèria de protecció de dades.

- Proposta per a fomentar la datificació de la publicitat activa, de relacionar la publicitat activa amb les dades obertes.

Ja es preveu en l'estratègia de dades obertes en la seua tasca 3.4.4: Datificar la transparència amb els objectius d'unificar la publicitat activa en un catàleg d'informació pública, acordar què constituïran conjunts de dades i planificar la publicació.

No s'incorporen les aportacions que fan referència al marc jurídic, ja que venen previstes en la futura llei de transparència, que actualment està en fase d'elaboració, en concret, no s'incorporen les següents aportacions:

- Coneixement obert: creació d'un registre de recursos de dades públiques / registre d'estudis i informes contactats.
- Integrar dades obertes en la normativa.
- No hi ha producció normativa respecte a la governança de dades.
- Elaborar, fer-ne el seguiment, controlar, actualitzar i avaluar un registre de recursos de dades públiques que reflectisca els diferents òrgans de l'Administració i les dades que posseïxen.

5.- Conclusions

Una vegada finalitzat el procés de participació ciutadana en l'estratègia de dades obertes, s'han rebut un total d'onze aportacions amb múltiples propostes tècniques i de contingut a partir de les quals s'han introduït deu tasques vinculades a accions estratègiques. També s'han fet pertinents modificacions, la qual cosa ha millorat el text definitiu de l'Estratègia de Dades Obertes.

És tot el que s'ha d'informar.

EL DIRECTOR GENERAL DE TRANSPARÈNCIA, ATENCIÓ A LA CIUTADANIA I BON GOVERN

Firmat per Andrés Gomis Fons el 27/01/2022
09:56:59

